

MAJANDUS – JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 1087-o

Tallinnas 21. septembril 2009. a.

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon (edaspidi komisjon), koosseisus Rein Laaneots (eesistuja), Edith Sassian ja Evelyn Hallika, vaatas kirjalikus menetluses läbi Pärnu Linnavalitsuse (Uus 4, 80010 Pärnu) vaidlustusavalduse seoses Patendiameti otsusega registreerida kaubamärk **HANSALINN** (taotlus nr M200600687) OÜ Fartel Külalistemaja nimele klassides 43 ja 44.

Asjaolud ja menetluse käik

Komisjonile laekus 29.06.2007. a vaidlustusavaldus Pärnu Linnavalitsuselt (edaspidi vaidlustaja) kaubamärgi **HANSALINN** (taotlus nr M200600687) registreerimise kohta OÜ Fartel Külalistemaja (edaspidi taotleja) nimele klassides 43 ja 44.

Vaidlustusavalduse esitas patendivolinik Uno Jääger, Inseneribüroo Uneko OÜ, Rütüti 51a, 80010 Pärnu.

Vaidlustusavaldus nr 1087 võeti menetlusse 10.07.2007. a ja eelmenetlejaks määrati Rein Laaneots.

Vaidlustusavalduse objektiks on Patendiameti otsus kaubamärgi **HANSALINN** (taotlus nr M200600687) registreerimise kohta taotleja nimele klassides 43 ja 44. Sellekohane teave on avaldatud Kaubamärgilehes nr 7/2007 (vt lisa 3).

Vaidlustusavalduse sisu

Hansalinn ja hansaliikumine on Euroopas üldtuntud tähised juba alates XIII sajandist kusjuures 1356. a Lübeckis toimunud linnade raesaadikute nõupidamist loetakse linnade Hansa Liidu lõpliku väljakujunemise ajaks. Hansa Liitu kuulunud linnasid nimetatakse juba ajalooliselt hansalinnadeks. Hansa Liitu kuulusid ajalooliselt lisaks linnadele ka hansakontorid ja hansa kaubahoovid. Käesoleval ajal on hansaliikumisega ühinenud üle 225 hansalinna 16 riigist. Hansaliikumise keskuseks on Lübeck ja kõrgeimaks organiks on hansalinnade delegaatide aastakoosolek. Aastakoosolekute vahepeal organiseerib hansalinnade tööd 10 riigi esindajatest moodustatud komisjon, kuhu kuulub ka Eesti. Eestit esindab selles komisjonis 2010. aastani Pärnu linn.

Hansalinnad korraldavad kord aastas ühised rahvusvahelised Hansapäevad. Eesti linnadest on sellised ühised Hansapäevad korraldanud juba Tallinn 1992. a ja Tartu 2005. a. Pärnul seisab ees vastutusrikas ülesanne võõrustada kõiki hansalinnu 2010. aastal ning Viljandil 2015. aastal.

Samas kuigi hansalinnu on üle 225 ja seda 16 eri riigis, ei ole üheski riigis kantud kaubamärgi registrisse tähist **HANSALINN** ja seda mitte üheski kaupade või teenuste klassis. Tähist Hansa on Eesti patendiameti kaubamärkide andmebaasis 111 korral, CTM andmebaasis 47 ja ROMARIN andmebaasis 74 korral, kuid mitte ühtegi Hansastadt, Hansacity, Hansatown või muud selletähenduslikku kannet. Põhjuseks on tähise **HANSALINN** juba ülipikk ajalooline üldtuntus. Selle tähise kandmine Eesti kaubamärgi registrisse tekitaks aga arusaamatusi ja tõsiseid probleeme Eesti poolt korraldatavatel rahvusvahelistel Hansapäevadel Pärnus 2010. aastal ja Viljandis 2015. aastal.

Patendiameti otsus kaubamärgi **HANSALINN** registreerimise kohta on avaldatud Eesti Kaubamärgilehes nr 5/2007 (lisa 3).

Pärnu Linnavalitsus vaidlustab kaubamärgi **HANSALINN** (taotlus nr M200600687) registreerimise klassis 43 ja 44, kuna esinevad kaubamärgiseaduse (edaspidi KaMS) § 9 lg 1 punktides 4, 6, 9 ja 10 sätestatud õiguskaitset välistavad asjaolud.

KaMS § 9 lg 1 p 6 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mis oma olemuselt võib tarbijat eksitada kaupade või teenuste liigi, kvaliteedi, hulga, otstarbe, väärtuse, geograafilise päritolu, kaupade tootmise või teenuste osutamise aja või kaupade või teenuste teiste omaduste suhtes.

Pärnu Linnavalitsus leiab, et tähise **HANSALINN** registreerimine OÜ Fartel Külalistemaja nimele on eksitav taotletavate teenuste omaduste suhtes.

Ühele isikule ainuõiguse andmine tähise **HANSALINN** kasutamiseks jätab nii hansapäevade raames kui ka väljapool seda tarbijatele eksliku mulje teenust pakkuva isiku erilisest seotusest hansalinnade, nende liidu ja korraldatavate hansapäevadega. Hansalinnad, liit ja hansapäevad seonduvad aga konkreetsete linnade, traditsioonide ja ajalooa, millega OÜ Fartel Külalistemaja poolt osutatavatel teenustel puudub igasugune seos, v.a see, et OÜ Fartel Külalistemaja asub Pärnus.

Samuti võib nimetuse **HANSALINN** kasutamine eksitada rahvusvaheliste hansapäevade raames osutatava teenuse liigi osas - juhul kui tuhanded külalised loevad hoonel silti **HANSALINN**, siis on loomulik ju mõte, et tegemist on hansalinna esindusorgani asukoha või infopunktiga.

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon (edaspidi komisjon) on varasemalt leidnud, et KaMS § 9 lg 1 p 6 ei nõua eksitamise fakti olemasolu, vaid selle tõenäolisust ja võimalikkust (30.06.2006. a otsus nr 856-o). Eeltoodud asjaoludest tulenevalt on eksitamise tõenäosus olemas.

KaMS § 9 lg 1 p 4 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mis koosneb üksnes tähisest, mis on muutunud tavapäraseks keelekasutuses või heauskses äripraktikas.

Tähis **HANSALINN** on termin, mida on kasutatud alates keskajast kaubanduses ja äritegevuses teatud linnade tähistamiseks, s.t on olnud ametliku nimetusena keelekasutuses ja heauskses äripraktikas juba vähemalt 1356. aastast ja seda vähemalt 16 erinevas riigis ning muutunud seega tavapäraseks (lisad 7, 9 ja 10).

KaMS § 9 lg 1 p 9 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, millele Pariisi konventsiooni artiklis 6ter sätestatu ei laiene, kuid mille registreerimine on vastuolus avaliku huviga, ja puudub pädeva asutuse või ametiisiku kirjalik luba. Pariisi konventsiooni artikli 6ter eesmärk on välistada liikmesriikide ja valitsustevaheliste organisatsioonide nimetuste, lühendite, embleemide ja teiste sümbolite registreerimine ja kasutamine ilma asjaomase organi loata. Vastavalt "Guide to the Application of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property" on Pariisi konventsiooni artikliga 6ter pandud liikmesriikidele kohustus välistada teatud nimetuste, lühendite ja sümbolite muutumine kaubamärgiks ja samuti välistada avalikkuse eksitamist kauba või teenuse päritolu osas.

KaMS § 9 lg 1 p 9 välistab õiguskaitse andmise lisaks liikmesriikide ja valitsustevaheliste organisatsioonide nimetustele, lühenditele, embleemidele ja sümbolitele ka teiste (nt linnadevaheliste) rahvusvaheliste organisatsioonide nimetustele, lühenditele, embleemidele ja sümbolitele, kui puudub pädeva asutuse kirjalik luba ja registreerimine on vastuolus avaliku huviga.

Hansa Põhikirja (http://www.hanse.org/en/the_hansa/die_hanse_today/statutes/) kohaselt on Hansalinnade liidu kõrgeimaks organiks hansalinnade delegaatide aastakoosolek, aastakoosolekute vahepeal organiseerib hansalinnade tööd 10 riigi esindajatest moodustatud komisjon ning vastavalt põhimäärusele võib pakilistest küsimustes otsuseid vastu võtta ka nõukogu. Ükski nimetatud organitest ei ole andnud nõusolekut nimetuse **HANSALINN** registreerimiseks kaubamärgina.

Hansalinn on ametlik nimetus Hansalinnade liitu kuuluvatele linnadele (lisad 4, 5, 6). Ühele isikule ainuõiguse andmine tähise **HANSALINN** kasutamiseks jätab tarbijatele eksliku mulje teenust pakkuva isiku erilisest seotusest hansalinnade, nende liidu ja korraldatavate hansapäevadega. Hansalinnad, liit ja hansapäevad seonduvad aga konkreetsete linnade, traditsioonide ja ajalooa, millega OÜ Fartel Külalistemaja poolt osutatavatel teenustel puudub igasugune seos, v.a see, et OÜ Fartel Külalistemaja asub Pärnus. Samas leiab Pärnu Linnavalitsus, et kaubamärgitaotlejal ei tohiks olla suuremat õigust tähise **HANSALINN** kasutamisele, kui mistahes teisel Pärnus asuval külalistemajal või toitlustusettevõttel. Kaubamärgi **HANSALINN** registreerimine ühele konkreetsele ettevõtjale seab teised vastavas hansalinnas asuvad teenuseosutajad põhjendamatult

ebavõrdsesse olukorda hansapäevade ajal, kuivõrd peale kaubamärgi registreerimist on termini hansalinn kasutamine piiratud.

Seoses Eesti linnade kohustusega korraldada rahvusvahelised hansapäevad Eestis, vastavalt Pärnus 2010. aastal ja Viljandis 2015. aastal (lisa 6), on tähise **HANSALINN** registreerimine kaubamärgina vastuolus nii nende korraldajalinnade avaliku huviga kui ka nendest Eestis korraldatavatest rahvusvahelistest hansapäevadest osavõtivate riikide ja linnade avaliku huviga. Kaubamärgile ainuõiguse andmine piirab oluliselt Eesti hansalinnade, s.h Pärnu õigusi termini hansalinn kasutamisel - termin hansalinn peab jääma vabaks kasutamiseks kõigile hansalinnade liitu kuuluvatele linnadele kõigi teenuste osas.

KaMS § 9 lg 1 p 10 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mille registreerimist taotleb isik on esitanud taotluse pahauskselt.

Eestis kuulub Hansalinnade Liitu 5 linna: Tallinn, Tartu, Pärnu, Viljandi ning Narva. Eestis on korraldatud rahvusvahelisi Hansapäevi kahel korral, Tallinnas 1992. a ja Tartus 2005. a. Neid Hansapäevi, eriti aga viimaseid, Tartu Hansapäevi kajastati laialdaselt nii ajakirjanduses, raadios kui televisioonis. Samuti leidsid Tartu Hansapäevad laialdast kajastamist ka rahvusvahelises meedias, eeskätt Hansalinnade Liidu liikmesriikide meedias kuna koos Tartu Hansapäevadega jõustus ka Hansalinnade Liidu põhikirja viimane, käesoleval ajal jõusolev redaktsioon. Tartu Hansapäevadel osales üle 100000 inimese (lisad 7-10).

Eeltoodust tulenevalt on põhjust eeldada, et vahetult peale Tartu Hansapäevi esitatud taotlus kaubamärgi **HANSALINN** registreerimiseks on esitatud pahauskselt eesmärgiga kasutada ära hansalinnade ajaloolist mainet ja nii rahvusvahelises kui ka Eesti meedias tehtud reklaami oma teenuste edendamiseks.

Pärnu Linnavalitsus on KaMS § 41 lg 2 kohaselt sätestatud isik. KaMS § 41 lg 2 kohaselt võib asjast huvitatud isik komisjonis vaidlustada taotleja õiguse kaubamärgile KaMS § 9 lg 1 või §-s 10 sätestatud õiguskaitset välistava asjaolu olemasolul.

Kaubamärgile **HANSALINN** õiguskaitse andmine ühe ettevõtte kasuks kahjustab nii hansaliitu kuuluvaid teiste riikide linnu kui ka Eesti oma hansalinnu, eriti aga järgnevate rahvusvaheliste hansapäevade korraldavaid linnu Pärnut ja Viljandit, vastavalt aastatel 2010 ja 2015. Eeltoodust tulenevalt on vaidlustaja asjast huvitatud isik KaMS § 41 lg 2 tähenduses.

Eeltoodule tuginedes ning juhindudes KaMS § 41 lg 2 ja § 41 lg 3 palub Pärnu Linnavalitsus: rahuldada vaidlustusavaldus täies ulatus, tühistada Patendiameti otsus kaubamärgi **HANSALINN** (taotlus nr M200600687) registreerimise kohta koos ainuõiguse andmisega klassides 43 ja 44 ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust komisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Lisad:

1. Pärnu Linnavalitsuse volikiri;
2. Riigilõivu maksekorraldus;
3. Eesti kaubamärgileht 5/2007 lk 36;
4. Hansalinnade liidu põhikirja;
5. Hansalinnade nimekiri;
6. Hansalinnade poolt korraldatavate hansapäevade ajakava;
7. Väljatrükk Pärnu kodulehelt;
8. Väljatrükk Tartu kodulehelt;
9. Väljatrükk Tallinna kodulehelt;
10. Väljatrükk Viljandi kodulehelt;
11. Koopiad vaidlustusavaldusest ja lisadest - 2 eksemplari.

Kaubamärgitaotleja seisukoht vaidlustusavalduse kohta

12.10.2007. a esitas kaubamärgitaotleja oma vastuväited vaidlustusavalduse kohta. Kaubamärgitaotleja seisukohad on alljärgnevad.

Kaubamärgitaotleja ei vaidlusta asjaolu, et hansaliikumine on Euroopas tuntud sajandeid, kuid see ei tähenda, et tähis „hansa”, millel samuti on ülipikk ajalooline tunnus, eraldi ja kombinatsioon

teiste sõnadega ei oleks kaitstav kaubamärgina. Nii näiteks on Eestis registreeritud sõnamärk „Hansa” väga erinevates klassides (registreerimisnumbrid 20313, 22270, 22179 – vt lisa 1), kusjuures märkimist väärib asjaolu, et kaubamärgid nr 20313 ja 22270 on registreeritud iluhooldusteenuste ning hotelliteenuste valdkonnas (kl 42), mis on samuti kaubamärgitaotleja kaitstavateks teenusteks. See asjaolu näitab ilmekalt, et tähis „Hansa“ on ka varasemas Patendiameti praktikas osutunud erinevates klassides kaitsevõimeliseks tähiseks. Analoogiat kasutades ei ole alust keelduda absoluutsete õiguskaitset välistavate asjaolude põhjal registreerimast ka tähiseid, millele on lisaks sõnale „Hansa“ lisatud täiendavaid sõnu või kujutiselemente.

Sarnaselt on Eestis registreeritud mitmeid sõna- ja kombineeritud kaubamärke, mis sisaldavad sõna „Hansa“ – näiteks Hansapank, Hansaland, Hansaplast, Hansaton, Hansatee, Hansaprint, Hansaleib, Hansapost jt – vt lisa 2. Ka vaidlustaja on on vaidlustusavalduses nõustunud asjaoluga, et nii Eesti kaubamärgiregistris kui ka CTM ja WIPO Romarin andmebaasis on hulgaliselt „Hansa“-nimelisi ja -liitelisi kaubamärke.

Märkimist väärib ka asjaolu, et inglise keeles nimetatakse „hansa“-liikumist tähisega „Hanseatic“. „Hanseatic“-nimelisi kaubamärke on rahvusvahelisel tasandil registreeritud mitmeid – vt CTM ja WIPO Romarin andmebaasi väljavõtted, lisa 3.

Asjaolust, et vaidlustaja andmetel ei ole ei Eesti, CTM ega WIPO Romarin andmebaasides registreeritud ühtegi Hansastadt, Hansacity, Hansatown kaubamärki ei saa järeldada, et nimetatud tähis on mitteregistreeritav või siis konkreetse riigi kaubamärgiregistris sarnast registreeringut ei esine (nt Saksamaa kaubamärgiregistris jm). Selline kaubamärk võib olla riigikeskseks kasutamiseks ning seetõttu ei pruugi ta olla rahvusvahelisel tasandil registreeritud (samuti võib ta olla registreeritud ainult teatud riigi keeles). Rahvusvaheliste ning riigiüleste andmebaaside põhjal on vale teha järeldust, et tähis **HANSALINN** (või selle võõrkeelne vaste) ei ole registreerimisvõimeline tähis.

Asjaolu, et esineb väga palju „Hansa“-nimelisi ja -liitelisi kaubamärke näitab selgelt, et nimetatud tähis ei oma absoluutset õiguskaitset ühe konkreetse isiku või organisatsiooni nimel, vaid on vabaks kasutamiseks ja kaubamärgina registreerimiskes kõikidele, kes seda soovivad. Kasutamisel/registreerimisel tuleb lihtsalt arvestada kolmandate isikute varasemate subjektiivsete registreeritud kaubamärgiõigustega sarnastele tähisele. Miks organisatsioon Hansaliit ei ole enda nimele registreerinud vajalikke kaubamärke, ei ole meile teada, kuid see tähendab, et neil ei ole ka ainuõigust nimetatud tähiste kasutamiseks ning õigust teha piiranguid teistele isikutele nimetatud tähiste kasutamiseks.

Ei ole võimalik nõustuda vaidlustusavalduse esitaja seisukohaga, et tähise **HANSALINN** registreerimine OÜ Fartel Külalistemaja nimele on eksitav taotletavate teenuste omaduste või liigi suhtes.

Esiteks oleks tegemist eksitava tähisega, kui kaubamärgitaotleja ei asuks/tegutseks nn. vanas Hansaliitu kuuluvas linnas, vaid mõnes muus linnas, mis ajalooliselt ei kuulunud Hansaliitu.

Teiseks on meelevaldne oletus, et nt. hansapäevade külastajad võiksid eeldada, et tähisega **HANSALINN** tähistatakse nn. Hansaliidu linna esindusorgani või infopunkti asukohta. Sarnaselt võiks tähise „Olde Hansa“ (kaubamärgid nr 34106, 36613, 42233), mis on tuntud restoran Tallinna vanalinnas, korral eeldada, et tegemist on samuti ajaloolise Hansaliidu linna esindusorgani või infopunktiga või tähise „Hansapank“ (kaubamärgid nr 17021, 32549) korral eeldada, et tegemist on Hansaliidu linna esindusorgani pangaga. Sarnaseid näited registreeritud kaubamärkide põhjal võib veel palju tuua.

Seega ei ole kaubamärgi **HANSALINN** registreerimisel vastuolu KaMS § 9 lg 1 p-ga 6.

Kuigi hansaliikumine ulatub tõesti sajandite taha, ei ole „Hansa“ ja „Hansa“-nimelised ja -liitelised tähised muutunud tavapäraseks keelekasutuses ja heauskses äripraktikas. Käesoleval ajal on küll elustatud Hansapäevade traditsioone, kuid ametlik hansalinnade süsteem reaalses äripraktikas ei funktsioneerigi ning seega mõiste „hansalinn“ esineb siiski vaid ajaloolise mõistena. Seda näitab ainuüksi asjaolu, et „Hansa“ ja „Hansa“-nimelisi ja -liitelisi kaubamärke on registreeritud nii Eestis

kui ka rahvusvahelisel tasandil sadu. Seepärast ei ole õige väide, et „hansalinn“ on praegu ametlik nimetus tavapärase keelekasutuses ja heauskses äripraktikas.

Kindlasti ei ole tähis **HANSALINN** muutunud tavapäraseks keelekasutuses ja heauskses äripraktikas klasside 43 ja 44 teenuste valdkonnas, mille osas kaubamärgile kaitset taotletakse. Võttes aluseks vaidlustusavaldusele esitatud Hansastatuudi (põhikirja), näeme, et tänapäevase Hansaiidu eesmärk on täita alljärgnevat ülesandeid:

- avalikud suhted, tutvustamiseks põhimõtteid mille eest Hansaliidu linnad seisavad;
- kultuuri- ja traditsioonidevahendus;
- teadmiste, sotsiaalse kogemuse ja traditsioonide vahetus;
- äri- ja kaubanduskontaktide tugevdamine;
- noortetöö.

Ükski nimetatud valdkondadest ei kuulu klasside 43 ja 44 valdkonda, samuti ei ole nimetatud valdkonda kuulunud ka Hansaliidu ajalooline kaubandusalane tegevus. Seega ei saa rääkida ka tähisest **HANSALINN** kui tavapärasest tähisest keelekasutuses ja heauskses äripraktikas klasside 43 ja 44 valdkonnas.

Seega ei ole kaubamärgi **HANSALINN** registreerimisel vastuolu KaMS § 9 lg 1 p-ga 4.

Vaidlustaja on laiendanud KaMS § 9 lg 1 p 9 ulatust sellega, et see säte justkui käsitleks ka teiste rahvusvaheliste organisatsioonide nimetusi ja sümbolikat. Pariisi konventsioon artikli 6 ter punkt (b) sätestab, et punktis (a) toodud sätted laienevad ka rahvusvaheliste organisatsioonide lippudele, vappidele ja embleemidele, mille liikmeks on üks või mitu liikmesriiki. Käesoleval juhul ei ole Hansaliidu näol tegemist rahvusvahelise organisatsiooniga, mille liikmeks on üks või mitu liikmesriiki. Hansaliidu liikmed on ja saavad olla vastavalt Hansastatuudi art 3 p-le 1 linn või piirkond, mis kuulus ajaloolisse Hansaliitu, või oli sellega seotud, või kus olid piisavalt pikka aega Hansaliidu kaubandusesindused. Hansaliitu ei kuulu riigid tervikuna, vaid nende üksikud haldusterritooriumid (linnad). Seega ei laiene KaMS § 9 lg 1 p 9 ning Pariisi konventsiooni artikkel 6 ter kaubamärgitaotluse **HANSALINN** registreerimisele ning nendes sätetes märgitud isikute nõusolekut selle registreerimiseks ei ole vaja.

Samuti puudub kaubamärgi **HANSALINN** registreerimisel avalik huvi. Vaidlustusavalduses on märgitud, et tähise **HANSALINN** kasutamine Fartel Külalistemaja OÜ poolt jätab tarbijatele eksliku mulje teenust pakkuva isiku erilisest seotusest hansalinnade, nende liidu ja korraldavate hansapäevadega. Nagu juba varasemalt märgitud esineb „hansalinn“ ennekõike ajaloolise mõistena, tegemist ei ole rahvusvahelise organisatsiooni nimetuse, lühendi, embleemi ega sümboliga.

Tänapäeval korraldatakse erinevates linnades „Hansapäevad“, mille registreerimisel kellegi selleks õigust mitteomava isiku nimele võib teoreetiliselt takistada avaliku huviga. Kuigi „Hansapäevad“ seonduvad ajaloolise Hansaliidu ning vastavate traditsioonide ja ajaloo, on see siiski vastavate linnade või organisatsiooni subjektiivne õigus, millele saab taotleda õiguskaitset nagu igale teisele tähisele, mis ei ole välistatud absoluutsete registreerimist keelavate asjaoludega. Sarnaselt on Patendiametile esitatud kaubamärgitaotlused M200600924 „Viljandi Hansapäevad“, M200700467 „Pärnu Hansapäevad“ ja M200700739 „Tartu Hansapäevad“ – vt lisa 4.

Kaubamärgi registreerimise mõte seisnebki selles, et kaubamärgi omanik saab ainuõiguse registreeritud valdkonnas kaubamärgi kasutamiseks. Sellega antakse kaubamärgiomanikule seaduslik eelis teiste isikute ees. Sarnaselt saab kaubamärgi „Pärnu Hansapäevad“ registreerimisel ainuõiguse nimetatud tähisele registreeritud valdkonnas ka Pärnu Linnavalitsus, kuigi ka teised Pärnu linnas tegutsevad isikud võivad tunda huvi selle nimetuse kasutamise vastu nende äritegevuse edendamisel. Kui ka tähisele „Hansapäevad“ oleks garanteeritud absoluutne õiguskaitse kaubamärgina registreerimata (nii nagu vaidlustusavalduse esitaja käesolevad vaidlustusavalduses arwab), siis kaotaks ka mõtte Pärnu Linnavalitsuse kaubamärgi registreerimistaotluse esitamine Patendiametile. Ometi on vastav registreerimistaotlus esitatud, mis ilmselt annab tunnistust vaidlustusavalduse esitaja kahtlustest oma seisukohtade paikapidavuses käesolevas asjas.

Oluline siinjuures on ka asjaolu, et kui „Hansapäevad“ on ennekõike kultuuri- ja meelelahutusüritus, mille kaitsevaldkond on klassis 41 (nagu seda on ka taotlustel M200700739 ja M200600924), siis Pärnu Linnavalitsus on oma kaubamärgitaotluse esitanud terves reas klassides (16, 18, 25, 28, 32, 33, 34, 35, 41, 42). Ka selles valguses on ilmselge, et Pärnu Linnavalitsus käsitleb tähist „Pärnu Hansapäevad“ mitte kui kõigile Pärnu isikutele ja ettevõtjatele vabaks kasutamiseks avatud tähist, vaid kui subjektiivset õigust omavat tähist e. kaubamärki, millele saab tagada ainuõiguse selle registreerimisel kaubamärgina.

Mõistetamatu on väide, et kaubamärgi registreerimine piirab kellegi õigust vastavas Hansaliitu kuuluvas linnas teenust osutada (ja seda ka Hansapäevade ajal). Teenust võivad kõik endiselt edasi osutada, kuid arvestada tuleb teiste isikute varasemate subjektiivsete õigustega (s.h ka kaubamärgiga „Pärnu Hansapäevad“). Samas ei takista varasemate „Hansa“ kaubamärkide, kui ka kaubamärgi **HANSALINN** eksisteerimine klassides 43 ja 44 hilisema Pärnu Linnavalitsuse kaubamärgi „Pärnu Hansapäevad“ ja ka teiste linnavalitsuste „Hansapäevade“ kaubamärkide kasutamist ning vastavate Hansapäevade korraldamist ning läbiviimist (seda enam, et „Hansapäevade“ huvid õigustatult piirduvad klassiga 41). Seega on vastavate linnade avaliku huvi piiramine välistatud.

Seoses ülalmärgituga ei ole kaubamärgi **HANSALINN** registreerimisel vastuolu KaMS § 9 lg 1 p-ga 9.

Põhjendamata ja ka tõendamata on vaidlustaja väited, et kaubamärgitaotlus **HANSALINN** on esitatud pahauskelt. Kõigest ülalmärgitust tulenevalt on ilmselge, et tähis **HANSALINN** on registreerimisvõimeline tähis kaubamärgina ning kuna varasemalt sellise kaubamärgi registreering puudus, ei rikuta ka kellegi õigusi selle kaubamärgi registreerimisel ja hilisemal kasutamisel. Iseasi oleks, kui soovitakse enda nimele registreerida tähist „Hansapäevad“, mis on tõesti teadaolevalt Eestis juba aastaid teatud valdkonnas (klass 41) kasutusel ja tuntud tähis.

Seega ei ole kaubamärgi **HANSALINN** registreerimisel vastuolu KaMS § 9 lg 1 p-ga 10.

Kaubamärgitaotleja seab kahtluse alla ka Pärnu Linnavalitsuse õiguse esitada tööstusomandi apellatsioonikomisjonile käesolevas asjas vaidlustusavaldus, kuna ta ei ole asjast huvitatud isik vastavalt KaMS § 41 lg-le 2. Vaidlustusavalduses on viidatud Pariisi konventsioon artiklile 6 ter ning seoses sellega ka asjaolule, et kaubamärgi **HANSALINN** registreerimiseks oleks olnud vaja esitada Hansaliidu või tema juhtorganite kirjalik nõusolek. Sellest tulenevalt oleme arvamisel, et õigus käesoleva vaidlustusavalduse esitamiseks oleks olnud Hansaliidul kui organisatsioonil.

Hansaliidu põhikirjast nähtub, kes on Hansaliidu juhtorganid ning milline on nende pädevus. Ühel liidu liikmel ei ole antud iseseisvat õigust liidu nimel tegutseda, vaid seda teeb nn. Hansakontor (vt Hansastatuudi art 8 p 1) saades vastavad volitused Hansaliidu teistelt juhtorganitelt. Taotleja on arvamisel, et õigus käesoleva vaidlustusavalduse esitamiseks oleks olnud Hansaliidul kui organisatsioonil, mitte aga selle üksikul liikmel e. Pärnu Linnavalitsusel.

Seega ei ole Pärnu Linnavalitsus antud juhul asjast huvitatud isik ning tal puudub pädevus esitada teise isiku nimel käesolevat vaidlustusavaldust.

Kõike eeltoodut arvestades, palub taotleja vaidlustusavaldust mitte rahuldada ning jätta Patendiameti kaubamärgitaotluse M200600687 **HANSALINN** registreerimisotsus jõusse.

Lisad:

1. Kaubamärgid 20313, 22270, 22179;
2. Väljavõte Patendiameti kaubamärkide andbeasist Internetis;
3. CTM ja WIPO Romarin andmebaaside väljavõtted;
4. Kaubamärgitaotlused M200600924 „Viljandi Hansapäevad“, M200700467 „Pärnu Hansapäevad“ ja M200700739 „Tartu Hansapäevad“.

Vaidlustaja vastus taotleja seisukohale

Vastuseks esitas vaidlustaja 14.12.2007. a oma seisukohad taotleja seisukohtadele, mille sisu on esitatud allpool.

Taotleja on viidanud mitmetele registreeritud või menetluses olevatele kaubamärkidele, millised sisaldavad sõna **Hansa** kas eraldiseisvana või siis kombinatsioonides teiste sõnadega, nagu näiteks Hansapank, Hansaleib, Hansaplast, Hansaprint jne ning lisanud nendest mahuka nimekirja koguni 22 lehel. Samas aga ei ole kaubamärgitaotleja millegipärast toonud esile, et taotluse M200001362 osas tähise **HANSALINN** registreerimiseks on menetlus lõpetatud.

Sõna **Hansa** koos erinevate täienditega on tõesti laialdases kasutuses ja seega ei seondu enam üheselt üksnes hansaliikumise, kuid käesoleva vaidluse esemeks on kaubamärk **HANSALINN**. **HANSALINN** aga seondub hansaliikumise üheselt.

Eeltoodust tulenevalt ei oma mingisugust õiguslikku tähendust kaubamärgitaotleja poolt viidatud kaubamärgid, mis sisaldavad sõna **Hansa**, kuna nendest ühegi puhul ei ole tegemist otseselt ja üheselt hansaliikumise seotud terminiga.

Vaidlustatud on tähis **HANSALINN** aga ainult seetõttu, et see on seoses hansaliikumise juba ajalooliselt väljakujunenud nimi, mis on saanud keelekasutuses tavapäraseks, mille vastu on laialdane avalik huvi, ta on eksitav ja tema registreerimiseks kaubamärgina oleks olnud vajalik saada eelnevalt rahvusvahelise organisatsiooni pädeva organi luba.

Samas lisab kaubamärgitaotleja, et vaatamata sellele, et vaidlustaja ei ole oma otsingutes leidnud ei Eesti ega rahvusvahelistest andmebaasidest ühtegi märki Hansalinn, Hansastadt, Hansatown, Hansacity, ei tähenda see, et selline märk ei võiks olla kantud registrisse mõnes riigis, näiteks Saksamaal. Kuna aga kaubamärgitaotleja ei ole ka ise lisanud oma leitud kaubamärkide mahukasse nimekirja ühtegi sellenimelist märki, siis saab siit üheselt järeldada, et sellise nime registreerimine pole olnud võimalik ka üheski riigis.

Eriti üllatav tundub kaubamärgitaotleja viide Saksamaale, kuna just selles riigis on kõige enam hansalinnu, kokku ligemale 100 linna ja selline kaubamärk on seetõttu eriti ebatõenäoline.

Taotleja leiab, et tähise **HANSALINN** registreerimine OÜ Fartel Külalistemaja nimele ei ole eksitav ja toob tõendina näiteks Tallinnas asuva restorani „Olde Hansa“ ja Hansapanga.

Vaidlustaja nõustub kaubamärgitaotlejaga, et sõna **Hansa** sisaldavaid kaubamärke on palju. Samas soovib vaidlustaja veelkordselt rõhutada, et käesoleva vaidluse esemeks ei ole sõna **Hansa** vaid kaubamärk **HANSALINN**. Terminil Hansalinn on hansaliikumise raames kindel tähendus erinevalt kaubamärkidest Hansapank, Hansaprint jne, mistõttu kaubamärgitaotleja vastavad viited on täiesti asjasse puutumatud.

Seetõttu jääb vaidlustaja oma seisukoha juurde, et tähise **HANSALINN** registreerimine ja koos sellega ainuõiguse andmine ühele ettevõtjale on eksitav ja seda eriti peatselt korraldatavate Pärnu Hansapäevade kestel, kui linna oodatakse kümneid tuhandeid väliskülalisi.

Taotleja väidab, et Hansalinn ei ole muutunud tavapäraseks keelekasutuses, küll aga olevat selleks käesolevaks ajaks elustatud Hansapäevade traditsioon. Sellega on kaubamärgitaotleja ise siiski möönnud, et hansaliikumine on Euroopas tuntud sajandeid, mistõttu ka hansaliikumise seotud põhiterminid, nii hansalinn kui hansapäevad, on analoogselt tuntud juba sajandeid. Vaidlustaja on seisukohal, et primaarne on siinjuures just hansalinn ning sekundaarne on hansapäevad ning et hansapäevad toimuvad just hansalinnades ja ainult hansalinnades. Viimastel, Eesti hansalinnas Tartu toimunud hansapäevadel osales üle 100000 külalise (vt lisa 8).

Taotleja on viidanud võimalusele kaitsta tähist **HANSALINN** klassides 43 ja 44. Vaidlustaja on aga kindlal seisukohal, et tähist **HANSALINN** ei ole võimalik registreerida mitte üheski kauba-ega teenusteklassis koos ainuõiguse andmisega üksiku äriühingu nimele.

Taotleja väidab, et Hansaliit ei ole rahvusvaheline organisatsioon ja seetõttu ei ole tähise **HANSALINN** registreerimiseks vajalik Pariisi konventsiooni artikkel 6ter kohaselt sätestatud isikute nõusolek ning et kaubamärgi **HANSALINN** registreerimisel puudub avalik huvi.

Samas on viidatud ka Eesti Patendiametis menetluses olevatele kaubamärgitaotlustele Tartu Hansapäevad, Viljandi Hansapäevad ja Pärnu Hansapäevad ja nende registreerimise eesmärkidele. Sellega on aga jällegi möödaminud antud vaidlustusavalduse esemest **HANSALINN** ja näitena toodud vaid tähised, milles sisaldub sõna **Hansa**, mida aga vaidlustaja ei ole protestinud.

Vaidlustaja ei saa nõustuda ühegi selles punktis toodud vastuväitega. Hansa Liidu statuudi artikli 1 (Nimi, peakorter, majandusaasta) punktis 1 on kirjas, et hansalinnad kuuluvad rahvusvahelisse organisatsiooni. Seda kinnitab ka fakt, et hansaliitu kuulub tänasel päeval juba 16 riiki. Seega oleks tulnud KaMS § 9 lg 1 p 9 alusel lükata tagasi kaubamärgi **HANSALINN** registreerimine või siis registreerimiseks oleks olnud eelnevalt vajalik selle organisatsiooni pädeva organi luba, mis aga antud juhtumi korral puudub. Samas oma seisukohateatistes kaubamärgitaotleja aga ise siiski tunnustab, et Hansa Liit on rahvusvaheline organisatsioon, millel on ka oma pädevad juhtorganid. Samuti ei saa nõustuda, et kaubamärgi **HANSALINN** registreerimisel puudub avalik huvi, mida kinnitab ka fakt, et hansaliitu kuulub 225 linna 16 riigist ja Eestis kuuluvad sinna meie suuremad linnad Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu ja Viljandi, millistes elab kokku ligi pool kogu Eesti elanikkonnast.

Kaubamärgitaotluste Tartu Hansapäevad, Viljandi Hansapäevad ja Pärnu Hansapäevad kohta märgib vaidlustaja, et kuna hansapäevad saavad toimuda vaid hansalinnades, siis on need linnad ise oma juhtimisorgani, linnavalitsuse, kaudu ainus õigustatud taotleja sellenimelistele kaubamärkidele. Tartu, Viljandi ja Pärnu linnavalitsuste vastavate kaubamärgitaotluste eesmärk välistada käesoleva vaidlusega analoogseid vaidlusi ning tagada, et Eesti hansalinnad saaksid ka tulevikus korraldada hansapäevi lähtuvalt sajandeid kestnud traditsioonidest. Seejuures hansaliikumise kontekstis on täiesti põhjendatud vastavate terminite kasutamise ainuõiguse andmine vastavatele linnadele, mitte aga viimase paari aasta jooksul asutatud äriühingule, kes soovib ajaloolistest traditsioonidest tulenevat mainet kasutada oma ettevõtluse hüvanguks. Küll aga annab kaubamärgi omamine võimaluse piirata linna mainet kahjustavalt mõjuvate kaupade nimesid, seda näiteks alkohoolsete jookide ja tubakatoodete osas. Nii on näiteks Pärnu linnavalitsus keeldunud andmast luba alkohoolse joogi nimele „Suvepealinna viin“.

Taotleja lisab, et tähise **HANSALINN** esitamine ja sellele ainuõiguse taotlemine ühe kasumile suunatud ettevõtte poolt ei ole tehtud pahauskselt. Sellega ei saa vaidlustaja nõustuda, kuna ettevõtte ei kuulu hansalinn Pärnu omandisse ega tema haldusalasse. Siin on teadlikult ärakasutatud nii Hansa Liidu kui ka Eesti hansalinnade poolt tehtud suuremahulisi reklaamkulutusi nii internetis, meediaväljaannetes kui ka spetstrükistes.

Taotleja seab kahtluse alla Pärnu LV õiguse esitada apellatsioonikomisjonile (edaspidi komisjon) käesolevas asjas vaidlustusavaldus, kuna ta ei ole asjast huvitatud isik KaMS § 41 lg 2 kohaselt ja et Pärnu on vaid Hansa Liidu üksikliige. Sellega ei saa taas nõustuda, kuna Hansa Liidu kõrgeimaks organiks on hansalinna delegaatide aastakoosolek ja nende aastakoosolekute vahelisel perioodil juhib tööd riikide delegaatidest moodustatud komisjon, kuhu kuulub ka Eesti. Eestit esindab seal kuni 2010. aastani just Pärnu ja seda oma juhtorgani, linnavalitsuse kaudu. Seepärast ei olegi käesoleva kaubamärgi vaidlustusavaldust esitanud mitte Eesti teised hansalinnad, kuigi see märk piirab ka kõigi nende õigusi, vaid just Pärnu ja seda oma juhtorgani, linnavalitsuse kaudu. OÜ Fartel Külalistemaja asub Pärnu linna territooriumil ja ühele äriettevõttele tähise **HANSALINN** kasutamise ainuõiguse andmine takistab oluliselt hansalinn Pärnu Linnavalitsust täitmast rahvusvahelist kohustuslikku korraldust Pärnu Hansapäevade läbiviimiseks, olles seejuures vastutav mitte ainult Pärnu linna, vaid ka kogu Eesti Vabariigi ees. Seejuures on Pärnu peamiselt tuntud turismi ja kuurortlinnana, kus klassidesse 43 ja 44 kuuluvad majutus-, toitlustus- ja meditsiiniteenused on eriti olulised.

Kokkuvõttes märgib vaidlustaja, et tegelikult on kõigi huvides, nii hansalinnade, linnakodanike kui ka hansalinnade äriühingute huvides, et hansaliikumisega seonduvad põhiterminid (hansalinn, hansapäevad) oleksid kasutatud lähtuvalt hansastatuudis toodud põhimõtetest ning nende terminite kasutamiseks ärilisel eesmärgil ei antaks ühelegi äriühingule ainuõigust, ja seepärast palub vaidlustaja: rahuldada vaidlustusavaldus täies ulatuses, tühistada Patendiameti otsus kaubamärgi **HANSALINN** (taotlus nr M200600687) registreerimise kohta koos ainuõiguse andmisega klassides 43 ja 44 ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust komisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Vaidlustaja lõplikud seisukohad

Vastuseks komisjoni 20.05.2009. a kirjale, esitatas vaidlustaja 22.06.2009. a oma lõplikud seisukohad, milles ta jääb oma 29.06.2007. a vaidlustusavalduses esitatud ja 17.12.2007. a taotleja vastuväidete kohta esitatud seisukohtade ja nõude juurde ja palub komisjonil rahuldada vaidlustusavaldus täies ulatuses.

Taotleja lõplikud seisukohad

Vastuseks komisjoni 01.07.2009. a saadetud kirjale esitatas taotleja 30.07.2009. a oma lõplikud seisukod, mille sisu on alljärgnev.

Kaubamärgitaotluse nr M200600687 **HANSALINN** registreerimine ei ole vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-de 4, 6, 9, 10 sätetega ning Patendiameti registreerimisotsus on õiguspärane.

Pärnu Linnavalitsus ei ole KaMS § 41 lg 2 kohaselt asjast huvitatud isik ning seetõttu ei ole tal õigust kaubamärgitaotluse **HANSALINN** registreerimist ainuisikuliselt vaidlustada.

Lisaks märgib taotleja, et põhjendamatu on Pärnu Linnavalitsuse kartus, et kaubamärgi **HANSALINN** registreerimine takistab neil korraldamast Pärnu Hansapäevade läbiviimist. Esiteks kuulub Hansapäevade n.ö valdkond klassi 41 teenuste alla, teiseks võiksid sarnaseid takistusi teha ka varasemad Hansa-nimeliste või -liiteliste kaubamärkide omanikud, kuid teadaolevalt pole varasemate Hansapäevade korraldamisel selliseid probleeme tõustetunud ja kolmandaks ning peamiseks, on Patendiamet leidnud, et tähis „Hansapäevad“ on eristusvõimetu ja kaubamärgina mitteregistreeritav tähis. Selleks annab alust Patendiameti otsus keelduda õiguskaitse andmisest kaubamärgitaotlusele M200700467 „Pärnu Hansapäevad“ ja kaubamärgi 45583 „Viljandi Hansapäevad“ mittekaitstav osa, milleks on ka sõna „Hansapäevad“. Patendiameti vastavasisulised otsused tähendavad, et tähis „Hansapäevad“ on vabaks kasutamiseks kõigile ja keegi ei saa esitada takistusi Pärnu Linnavalitsusele vastava tähise kasutamisel või sellenimeliste päevade läbiviimisel. Järelikult ei riku veel ühe Hansa-liitelise kaubamärgi olemasolu kuidagi Pärnu Linnavalitsuse huvisid.

Komisjon alustas asjas lõppmenetlust 14.08.2009. a.

Komisjoni seisukohad ja põhjendus

Komisjon, tutvunud menetlusosalise seisukohtadega ning hinnanud esitatud tõendeid kogumis, leiab, et vaidlustusavaldus kuulub rahuldamisele.

Eesti kaubamärgilehest nr 5/2007 nähtub, et Patendiamet otsustas registreerida taotleja nimele sõnalise kaubamärgi **HANSALINN** klassides 43 ja 44.

Taotleja leiab, et vaidlustaja ei ole asjast huvitatud isik, kes saaks vaidlustada taotleja õiguse kaubamärgile tulenevalt KaMS § 41 lg 2.

Komisjon taotleja seisukohaga ei nõustu. KaMS § 41 lg 2 kohaselt võib asjast huvitatud isik tööstusomandi apellatsioonikomisjonis vaidlustada taotleja õiguse kaubamärgile käesoleva seaduse § 9 lõikes 1 või §-s 10 sätestatud õiguskaitset välistava asjaolu olemasolul. Pärnu Linnavalitsus esindab linna ning Pärnu linn kuulub ajalooliselt Hansalinnade hulka ning vaidlustaja on huvitatud sellest, et tähis **HANSALINN** oleks avalikuks kasutamiseks.

Vaidlustaja on leidnud, et kaubamärk ei kuulu registreerimisele tulenevalt KaMS § 9 lg 1 p 4, p 6, p 9 ja p 10.

KaMS § 9 lg 1 p 4 kohaselt õiguskaitset ei saa tähis, mis koosneb üksnes tähistest või andmetest, mis on muutunud tavapäraseks keelekasutuses või heauskses äripraktikas,

KaMS § 9 lg 1 p 6 kohaselt õiguskaitset ei saa tähis, mis oma olemuselt võib tarbijat eksitada kaupade või teenuste liigi, kvaliteedi, hulga, otstarbe, väärtuse, geograafilise päritolu, kaupade tootmise või teenuste osutamise aja või kaupade või teenuste teiste omaduste suhtes,

KaMS § 9 lg 1 p 9 kohaselt õiguskaitset ei saa tähis, mis sisaldab lippu, vappi või muud sümbolit, millele tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklis 6ter sätestatu ei laiene, kuid mille registreerimine on vastuolus avaliku huviga, ja puudub pädeva asutuse või ametiisiku kirjalik luba.

KaMS § 9 lg 1 p 10 kohaselt õiguskaitsset ei saa tähis, mille registreerimist taotleb isik on esitanud taotluse pahauskselt või mida on hakatud kasutama pahauskselt.

Seega tuleb käesolevas vaidluses hinnata, kas kaubamärgi **HANSALINN** (taotlus nr M200600687) osas eksisteerivad õiguskaitsset välistavad asjaolud KaMS § 9 lg 1 p 4, p 6, p 9 ja p 10 mõttes.

Komisjon on seisukohal, et vaidlustaja pole tõendatud, et tähise **HANSALINN** registreerimine OÜ Fartel Külalistemaja nimele on eksitav taotletavate teenuste omaduste suhtes, st pole tõendatud et tähise **HANSALINN** kasutamine võiks eksitada rahvusvaheliste hansapäevade raames osutatava teenuse liigi osas.

Ka pole vaidlustaja millegagi tõendanud, et tähis **HANSALINN** on muutunud tavapäraselt kasutatavaks heauskses äripraktikas.

Samuti pole vaidlustaja tõendanud asjaolu, et OÜ Fartel Külalistemaja on esitanud taotluse tähise **HANSALINN** registreerimiseks pahauskselt.

Seega puuduvad KaMS § 9 lg 1 p 4, p 6 ja p 10 kaubamärgi registreerimist välistavad asjaolud.

Kuid komisjon on seisukohal, et vaidlustusavalduses ja sellele lisatud dokumentidega on tõendatud, et **HANSALINN** on ajalooline mõiste, millel on teatud sisu ja kuhu kuuluvad teatud linnad. Selles mõttes saab mõistet „Hansalinn” pidada ajalooliseks sümboliks. Komisjon leiab, et kõigi kodanike, hansalinnade, kui ka hansalinnade äriühingute huvides on, et hansaliikumise seonduv põhisümbol „Hansalinn” oleks kasutatud lähtuvalt hansastatuudis toodud põhimõtetest ning selle sümboli kasutamiseks ärilisel eesmärgil ei oleks ühelgi äriühingul ainuõigust.

Seega tähise **HANSALINN** registreerimine OÜ Fartel Külalistemaja nimele ei ole kooskõlas KaMS § 9 lg 1 p 9 esitatud sätetega.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse §-st 61, KaMS § 9 lg 1 p 9 ning § 41 lg 3, komisjon

o t s u s t a s :

Pärnu Linnavalitsuse vaidlustusavalduse rahuldada, tühistada Patendiameti otsus kaubamärgi **HANSALINN (taotlus nr M200600687) registreerimise kohta OÜ Fartel Külalistemaja nimele klassides 43 ja 44 ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.**

Vaidlustusavalduse menetlusosaline, keda ei rahulda komisjoni otsus ja kes soovib jätkata vaidlust menetlusosaliste vahel hagimenetluse korras, võib esitada Harju Maakohtusse hagi teise menetlusosalise vastu kaubamärgi õiguskaitsset välistava asjaolu või selle puudumise kindlakstegemiseks kolme kuu jooksul komisjoni otsuse avaldamisest arvates. Hageja teavitab viivitamata komisjoni hagi esitamisest.

Kui nimetatud hagi ei ole esitatud, jõustub apellatsioonikomisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Kui hagi esitatakse, kuid kohus ei võta hagi menetlusse, jätab hagi läbi vaatamata või lõpetab menetluse otsust tegemata, jõustub apellatsioonikomisjoni otsus vastava kohtumääruse jõustumise hetkest, kui kohtumäärusest ei tulene teisiti.

Allkirjad:

R. Laaneots

E. Sassian

E. Hallika